

У 2011 вучэбна-пед. комплекс дзіцячы сад—сярэдня агульнаадукац. школа, клуб, б-ка, амбулаторыя, камбінат быт. абслугоўвання, адз. сувязі, магазін. Помнік садова-паркавага мастацтва — парк (2-я пал. 19 ст.).

«ВЁРЕСК», часопіс «тэатра, літаратуры і мастацтва». Выдаваўся на рус. мове ў Гомелі. Рэдактар Л.С.Выгоцкі. Вядомы нумар ад 22.5.1922. Імкнуўся аб'яднаць «мясцовыя мастацкія сілы», асвятляць маст. жыццё горада, выхоўваць эстэтычныя густы. Змясціў вершы сімвалісцкага кірунку мясц. аўтараў (У.Узіна, Д.Выгодскага), крыт. аналіз тэатр. сезона ў горадзе, рэцэнзію на п'есу М.Метэрлінка «Монна Вана», фрагменты з твораў А.Франса, кароткія водгукі на тэатр. і муз. пэдзэі. Асобныя аўтары часопіса выдзялялі схільнасць да «чыстага мастацтва».

У.М.Конан.

ВЕРЛЁН (Verlaine) Поль (30.3.1844, г. Мец, Францыя — 8.1.1896), французскі паэт. Скончыў ліцэй Банапарта (1862). Падрыхтаваў пераход франц. паэзіі ад рамантызму да сімвалізму. У зб-ках паэзіі В. «Сатурнаўскія вершы» (1866), «Галантныя святкаванні» (1869), «Добрая песня» (1870), «Рамансы без слоў» (1874), «Мудрасць» (1881), «Далёкае і блізкае» (1884) пранікнёны лірызм, яркая вобразнасць, вытанчанасць пачуццяў, музычнасць спалучаюцца з меланхоліяй, самотай, рэліг. містыкай, матывамі адзіноты, смутку, адчаю. Аўтар кн. літ.-крытычных артыкулаў «Праклятыя паэты» (1884). Пісаў рэліг. вершы («Любоў», 1888; «Шчасце», 1891), закранаў эратычную тэму («Паралельна», 1889; «Песні для яе», 1891; «Оды ў яе гонар», 1893). Свой жыццёвы і творчы шлях апісаў у аўтабіяграфіі «Сповідзь». Упершыню вершы В. на бел. мову пераклаў М.Багдановіч, які перадаў складанасць душэўнага настрою паэта і неакрэсленасць яго пачуццяў. З 22 перакладзеных ім вершаў вылучаюцца «Асенняя песня», «Ціхі і сіні...», «Раяль цалуе тонкая рука...», прасякнутыя сумам па мінулым, адчуваннем зменлівасці прыродных стыхій.

Вершы В. перакладалі Ю.Гаўрук, С.Ліхадзіеўскі. Выбраныя творы В. выдадзены асобным зб. «У месяцавым ззянні» (1974) у перакладзе А.Лойкі з прадмовай Б.Мішкевіча «Паэтычная муза Верлена».

Тв.: Бел. пер. — У кн.: Багдановіч М. Зб. твораў. Т.1. Мінск, 1968; Рус. пер. — Лірика. М., 1969; Исповедь: автобиограф. проза, художеств. проза. Санкт-Петербург, 2006.

Літ.: П т и ф а с П.П. П.Верлен. М., 2002. В.М.Гучанка.

ВЕРЛІБР, свабодны верш (ад франц. vers libre верш свабодны), верш без памеру (дыметрычны) і без рыфмы; «пераходная канструкцыя» ад вершаванай рытмічнай арганізацыі да празаічнай. У аснове яго рытму чаргаванне аднатыпных у інтанацыйна-сэнсавых адносінах вершаваных радкоў. У В. ўсе паўторы аднатыпныя і скразныя, яны могуць змяняцца, як і рытм у цэлым, асабліва ў заключнай частцы. Як правіла, В. — гэта разважанне, медытацыя. Свабоднае мысленне тут спалучаецца з асацыятыўнай вобразнасцю, засн. на злучэнні канкрэтнага і абстрактнага паводле ледзь прыкметных, але відавочных змястоўных сувязей. Ля вытокаў бел. В. стаяў М.Багдановіч («Я хацеў бы спаткацца з Вамі на вуліцы» і інш.). Прызнаным майстрам жанру лічыцца М.Танк:

Каб зрабіць першы крок,
Патрэбна нам
Рука маці;
Каб, спаткнуўшыся,
Зноўку падняцца —
Вера ў дарогу;
Каб адчуць цяпло сонца —
Дружба;
Каб не знаць адзіноцтва —
Радзіма.

Цікавасць да В. ўзрастае з 2-й пал. 20 ст. (творы А.Вярцінскага, А.Лойкі, А.Разанава, Я.Сіпакова і інш.).

І.М.Гоўзіч.

ВЕРН (Verne) Жуль (8.2.1828, г. Нант, Францыя — 24.3.1905), французскі пісьменнік. Стварыў «новы тып рамана», які грунтаваўся на дасягненнях навукі. Чалавек і прырода, навук, веды і праца, сучаснасць і будучыня, адказнасць вучонага, асобы,

калектыву перад грамадствам — асн. праблемы творчасці В. Аўтар навук.-фантаст., сатыр. і прыгодніцкіх раманаў з элементамі утопіі і анты-утопіі «Пяць тыдняў на паветраным шары» (1863), «Падарожжа да цэнтра Зямлі» (1864), «З Зямлі на Месяц» (1865), «Вакол Месяца» (1869), «Дзеці капітана Гранта» (1867—68, бел. пераклад 1938), «20 000 лье пад вадой» (1869—70, бел. пераклад «80 000 кіламетраў пад вадой», 1937), «За 80 дзён вакол свету» (1872, бел. пераклад 1941), «Таямнічы востраў» (1875, бел. пераклад 1938), «Пятнаццацігадовы капітан» (1878, бел. пераклад 1940), «Рабур-заваёўнік» (1886), «Валадар свету» (1904), «Незвычайныя прыгоды экспедыцыі Барсака» (выд. 1914); прац па геаграфіі і гісторыі геаграф. даследаванняў. На бел. мову яго творы перакладалі Ю.Лявонны, С.Грахоўскі, Я.Камянецкі, П.Кутылоўскі, М.Паслядовіч, К.Шавель і інш.

Тв.: Рус. пер. — Собр. соч.: В 50 т. Т.1—19. М., 1992—94. Е.А.Лявонава.

ВЁРНЕР (Werner) Мар'яна, спявачка і драматычная актрыса 2-й пал. 18 ст. У 1783—85 актрыса прыдворнага тэатра К.С.Радзівіла Пана Каханку ў Нясвіжы. У 1785—91 педагог тэатр. школы ў Нясвіжы. Рыхтавала прыгонных дзяцей для выступленняў у «камедыяхузе».

ВЕРХАЛЁСКАЯ МІКАЛАЕЎСКАЯ ЦАРКВА, помнік архітэктуры рэтраспектыўна-рускага стылю ў в. Верхалессе Кобрынскага р-на. Пабудавана ў 1882—88 з дрэва на месцы папярэдняга храма. Да асн. прамавугольнага ў плане аб'ёму прымыкаюць 8-гранная шатровая званіца над прытворам з макаўкай у завяршэнні і прамавугольная апсіда. Храм накрыты шатровым дахам з цыбулепадобным купалам на 8-гранным барабане ў завяршэнні. Вертыкальна ашаляваная сцены расчлянены прамавугольнымі аконнымі праёмамі з сандрыкамі і апяразаны карнізам простага профілю з 2-граннымі заломамі на бакавых фасадах. Тры ўваходныя праёмы аформлены ў выглядзе 2-слупавых ганкаў пад 2-схільным пак-